

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 4 Marca v. s. 1821 roku.

Obserwacje meteorologi- czne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmia. w powie.
dn. 2 średnia.	27 cal. 9,43 lin.	+ 0,5	stopn	Zachodni	Pochmurno
dn. 3 średnia.	27 — 8,4 —	+ 1,17	—	Polud. Wschodni	Pochmurno
dn. 4 godz. 6	27 — 8,1 —	0,		Polud. Zachodni	Pochmurno

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet petersburskich jest dnia 22 lutego.

z Bożej Łaski

M Y A L E X A N D E R I,

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY,

it. d. it. d. it. d.

Naszemu Jenerałowi piechoty Jermolowu.

Zabezpieczenie lewego skrzydła linii kaukaskiej od napadu narodów horskich, przeniesienie części jej z nad Tareku nad Sunżę i dalej, upokorzenie Dagestanu, Imeretii, Mingrelii, i Guryi, zostają pamiątkami rządów waszych w krajach wam powierzonych, a razem nabyły dla was prawo do szczególnej wdzięczności Naszej, na okazanie której Najmilszemu mianujemy was kawalerem orderu s. Równopostolskiego Xiążęcia Włodzimierza pierwszej klasy.

Przesyłając przy tem znaki tego orderu zostaje ku wam z Cesarzą Naszą łaską przychylnym.

W mieście Laybach
dnia 1 stycznia 1821.

A L E X A N D E R.

z Bożej Łaski

M Y A L E X A N D E R I,

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY,

it. d. it. d. it. d.

Naszemu Jenerał majorowi Stałowi 2mu.

Na okazanie zadowolenia Naszego z gorliwą służbą i prac, podejmowanych przez was, w stopniu dowodzącego linią Kaukaską najmilszemu mianujemy was kawalerem orderu s. Równopostolskiego Xiążęcia Włodzimierza drugiej klasy, którego znaki tu przesyłając, zostajemy ku wam z Cesarzą Naszą łaską przychylni.

W mieście Laybach
d. 14 stycznia 1821.

A L E X A N D E R.

z Bożej Łaski

M Y A L E X A N D E R I,

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY,

it. d. it. d. it. d.

Panującemu Xiążęciu Guryjskiemu naszemu Jenerał majorowi Mamiju Guryału.

Niezachwiana wierność, zachowana przez was dla Tronu Naszego, w czasie rozruchów w Mingrelii i Guryi szczęśliwie uspokojonych; pomoc, okaza-

na przez was dla zwyciężskich wojsk naszych w tem zdarzeniu; zwracając na was Monarsze Nasze względy, na okazanie których mianujemy was kawalerem orderu s. Równopostolskiego Xiążęcia Włodzimierza wtórej klasy.

Przesyłając tu znaki tego orderu, zostajemy ku wam z Cesarzą Naszą łaską przychylni.

W mieście Laybach
d. 23 stycznia 1821.

A L E X A N D E R.

z Bożej Łaski

M Y A L E X A N D E R I,

CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY,

it. d. it. d. it. d.

Naszemu Jenerał majorowi Wieljaminowi 3mu.

Odznaczając się służbą waszą, roztropne rozrządzenia w czasie uspokojenia buntu w Imeretii i Guryi, oraz trudy, podjęte przez was w stopniu naczelnika sztabu oddzielnego korpusu kaukaskiego, zwróciły na was szczególniejsze względy Nasze, na okazanie których udzielamy wam przesyłające się tu brylantowe znaki orderu s. Anny pierwszej klasy.

Zostaje ku wam przychylnym.

W mieście Laybach
d. 23 stycznia 1821.

A L E X A N D E R.

W nocy z 28go na 29ty stycznia, w początku 3ciej godziny z północy, dało się uoczuć trzęsienie ziemi w Kijowie, od którego we wszystkich domach soiany się zatrzęsły. Wstrząśnienie, jak się wydawało, miało kierunek od wschodu ku zachodowi i nie trwało nad 15 sekund. — W nocy d. 29 stycznia o godzinie 3ciej z północy, mieszkańcy Dubossar przebudzeni zostali trzęsieniem ziemi, które zaczęło się lekkim kołysaniem się ziemi i hukiem przytłumionym; lecz uderzenie, które potem nastąpiło było tak mocne, iż nie tylko sprzęty w domach, ale i największe domy widocznie się kołysały.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 9 marca.

Senat Królestwa Polskiego na posiedzeniu dnia 4 marca wybrał większością głosów z osób, podanych na liście dla zapelnienia osierconych krzeseł senatorów-kasztelanów, następujących kandydatów: JWW. Gruszeckiego sędziego appellacyjnego, Ludwika Barona Rastawieckiego, Hrabiego Stadnickiego, i Słobickiego posła brzesko-kujawskiego.

Drezno dnia 16 lutego. Kommissya stanu szlacheckiego oświadczyła w przełożeniu swoim: „Nayglówniejszym celem każdej konstytucyi stanowej, a nawet takiej, która z naydawniejszych czasów pochodzi, jest spoienie i utrzymanie nierozzerwanego związku między Monarchą i narodem. Stany, przykładają się do prawodawstwa i organicznych statutów konstytucyi, powinny przed Monarchą być tłumaczami życzeń narodu, a tym sposobem wolą jego stosować do potrzeb ludu. Powinny utwierdzić kredyt krajowy, wstawiać się za skarżącemi poddanemi, i zwracać uwagę na uchybienia władz administracyjnych.”

Listy z *Lipska* donoszą, iż handel zupełnie prawie upadł, i wszyscy rzemieślnicy skarżą się, iż nie mają pokupu na swoje wyrobki. Dawniej *Lipsk* był składem bardzo wielu towarów, które potem daley prowadzono; teraz i to znacznie się zmniejszyło.

Od brzegów Menu dnia 20 lutego. Sprawa deputowanego *List* zajmuje ciągle drugą izbę stanów wirtemburskich. Na sessyi dnia 15 b. m. zapytał się prezes: kiedy kommissya zda sprawę w tej mierze? Pan *Griesinger*, przewodniczący w tej kommissyi, odpowiedział, iż deputowany *List* chce wprzód bronić się z czynionych mu przez ministra sprawiedliwości zarzutów. Powstały długie spory, czyli tej obrony słuchać wypada; trwały nawet nazajutrz w obecności Pana *List*, który twierdził, iż oskarżony powinien mieć dozwolony sobie głos na obronę. Niektórzy członkowie poparli to zdanie; oświadczył na koniec prezes, iż wolno jest deputowanemu *List* bronić się, albo przed czytaniem zdania sprawy kommissyi, albo później; kommissya zaś odebrała zalecenie, aby dzieło swoje przyspieszyła.

Wielki Xiążę *Badeński* zniósł tymczasowo prawo względem wolności druku; wydane dnia 5 listopada 1819; a to we wszystkich punktach, które też wolność bardziej ścieśniają; a niżeli prawo uchwalone dnia 20 września 1819 r. na seymie związku niemieckiego. Przywrócił zaś dawniejsze urządzenie cenzury xiążek, o ile go wspomniane prawo seymowe nie zmienia.

F R A N C Y A.

Paryż dnia 18 lutego. Jeneralny prokurator *Belliart* umieścił w *Monitorze* artykuł zbijający oświadczenie pewnego członka izby deputowanych (Pana *Benamina Constant*), iż wysledzono tych, którzy d. 27 stycznia baryłkę prochu w zamku *Tuileries* zapalili, i że zbrodnia tajemnym woale osobom przypisaną być powinna, a niżeli dotąd sądzono. Wyraża prokurator, iż nie wie, skąd Pan *Constant* powziął tak dokładne wiadomości. Badania bowiem odbywają się tajemnie, a trudniąca się niemi władza jest nadto sumienną, aby komu co wyjawiać miała. Niewierność tylko lub zdrada mogłaby wydać tajemnicę, co bynajmniej nie nadaje prawa do powtarzania jej lub rozgłaszania.

Dziennik rozpraw umieścił niedawno mowę, której żaden członek izby deputowanych nie powiedział. Przypisał ją wydawca Panu *Kergolay*, i za to został pociągnięty do sądu. Na usprawiedliwienie swoje przytoczył, iż nieraz umieszczał podobne mowy, które w zgiełku miało, a które mu później autorowie przysłali. Mowa nibyto Pana *Kergolay* jest zupełnie w duchu rojalistowskim.

Sessye izby deputowanych dnia 15 i 16 lutego zajęło rozprawianiem nad projektem prawa o wypłaceniu tego roku 60 milionów franków długu rozmaitym wierzycielom krajowym, i obmyśleniu na to funduszu. Nic jeszcze w tej mierze nie stało. Przy końcu sessyi publicznej d. 16 zamienila się izba w tajny wydział, a to dla wysłuchania wyłuszczenia wniosku jenerała *Donnadieu*, który na sessyi d. 15 zapowiedział, za oficerami woyska francuzkiego.

Na granicach Francyi jest teraz wielka bażność na pasporty wszystkich wyjeżdżających z Francyi do innych krajów. Przesłano także żandarmerji opisy niektórych osób podeyrzanych o należenie do ostatnich zdarzeń w Paryżu, z rozkazem imania ich, i przystawienia pod strażą do stolicy.

A N G L I A.

Londyn, dnia 20 lutego. Przed kilku dniami jeden z tutejszych kupców zapytał się rządu naszego, czyli dozna jakiej przeszkody w posyłaniu prochu do *Neapolu*? Odebrał odpowiedź, iż żadnej nie dozna; posłał więc okręt z prochem. Przepuściła go eskadra angielska krążąca na sroziemnym morzu; lecz w *Neapolu* zabrano proch na skarb, bo go niewolno wprowadzać i sprzedawać. (Wiadomo jednak, iż późniejsza uchwała parlamentu neapolitańskiego wstrzymała na 4 miesiące służące rządowi - yłaczne prawo robienia i przedawania prochu.)

Na wczorajszej sessyi izby niższej żądał *Hrabia Grey*, aby ministrowie dali izbie potrzebną objaśnienie względem interessów neapolitańskich, i domagał się złożenia kopii pewnych układów, między rządem naszym i zagranicznymi mocarstwami, aby izba mogła sądzić o postępowaniu ministrów w tej mierze. Oświadczył w zabranym głosie: „W skutku zaszczytu w *Neapolu* odmiany rzeczy, którą każdy przyjaciel ludzkości i wielbiciel wolności pochwała, zdaje się, jakoby miano jakieś nieprzyjacielskie zamysły przeciwko temu krajowi. Liberalści w Anglii nie mogą pozbyć się obawy, aby ministrowie królewscy, wbrew wszelkiemu prawu narodów i zasadom wolnej konstytucyi, nie należeli do przedsięwziętych środków przeciwko *Neapolowi*. Dawniej już zapytałem się w tej mierze Lorda *Liverpool*, a odebrana odpowiedź była po części zaspakajająca. Oświadczył bowiem, iż nota umieszczona niedawno w gazetach niemieckich, i czyniąca domysł o uczestnictwie rządu naszego, jest niedokładną i fałszywą; dodał, iż nie chcemy wdawać się niepotrzebnie do interessów cudzych krajów, chyba wtenczas, gdyby tego okoliczności wyciągały. Lecz okólnik przesłany z tutejszego wydziału interessów zagranicznych ministrom naszym przy dworach obcych, a podług twierdzenia zacnego Lorda *Liverpool*, mający dostatecznie objaśnić sposób myślenia naszego rządu, nie może zupełnie zaspokajać. Jest tak zimno napisany, iż czytając go, zęby się w ustach ścinają; oprócz tego, pokrywa go gruba mgła dyplomatyczna. Mówi na wstępie o dwóch rozmaitych przedmiotach, które sprzymierzeni Monarchowie osiągnąć postanowili, i ztąd wyprowadzono wniosek, iż gdyby według tego systematu wspólnie działać miano, popieranie projektów obcych dworów nie zgadzałoby się z zasadniczymi ustawami naszego kraju. Lecz gdyby tak było, jakież mielibyśmy prawo robić się sędziami czynności neapolitańczyków, lub jakże moglibyś-

my się uważać upoważnionemi do okazania nieukontentowania naszego ze sposobu, w jakim zaszła rewolucya? Okolnik ten usprawiedliwia daley wdawanie się obcych mocarstw w domowe interessa jakiego kraju, gdy zachodzą szczegóły okoliczności; twierdzi jednak, iż nam nie przystoi mieszać się w nie, lecz zupełną zachować neutralność; mimo tego przecież zabraniamy Xiążęciu *Cimitile*, nowemu posłowi neapolitańskiemu, przystępu do dworu, i dajemy okręty do przewiezienia udziałnego Króla na zgromadzenie obcych Monarchów. Zdaje się, jakoby bez wyraźnego pozwolenia żaden kraj w Europie nie miał prawa odmieniać rządu swego. Należy zawsze mieć baczną na równowagę rozmaitych krajów, i dawać opiekę mniejszym przeciwko większym. Chce podobno Austria osadzić królestwo neapolitańskie wojskiem swoim, co jeśli prawda, dopnie zapewne swego zamiaru, a gdy się raz w tym kraju usadowi, jakież złąd skutki nadal wypłynąć mogą?"

Odpowiedział Hrabia *Liverpool*: Lubo z obowiązku mego sprzeciwiam się złożeniu żądanych przez Hrabiego (*Grey*) papierów, mogę jednak zapewnić, iż chętnie korzystam z podanej mi sposobności objaśnienia działań rządowych względem *Neapolu*, i dania odpowiedzi na uczynione mi zapytania. Nie mogę złożyć żądanych papierów, dla tego, iż nie tylko ściągają się do rewolucyi neapolitańskiej, ale i do *wszystkich rewolucyj*, które dotąd zaszły, a co się tycze pierwszej, sądzę, iż wiadomy okolnik z d. 19 stycznia daje dostateczne objaśnienie. Okazuje się z niego, iż rząd tutejszy trzyma się zupełnie zasad *neutralności*. Żonny Hrabia chce podług żądanych papierów krytykować postępowanie rządu, na co pozwolić nie mogę. Co się tycze noty umieszczonej w gazetach niemieckich, zapewniam iż bę, iż rząd nasz dowiedział się o niej dopiero na początku grudnia, a ogłoszenie jej wymagało niezwłocznej odpowiedzi ze strony Anglii. Niesłusznie wspomniany Hrabia przypisał postępowanie rządu tutejszego względem *Neapolu* warunkom świętego przymierza. Gani przyjęty przez Anglią systemat neutralności, dla tego szczególnie, iż rząd okazał nieukontentowanie swoje ze sposobu, w jakim zaszła rewolucya neapolitańska. Wyznać muszę, iż lubo żadnej nie widzę przyczyny wdawania się do tych interessów, nie mogę przecież pochwalić środków, jakimi stań rzeczy w *Neapolu* odmieniono. Zbuntowało się wojsko, przymusiło Króla do przyjęcia konstytucyi hiszpańskiej, co także sycyliacykowie zagnieni od neapolitańczyków uczynili. Takie postępowanie zasługuje przynajmniej na nagane ze strony rządu naszego. Trzeba mi wyznać, iż mało jest takich rewolucyj, do którychby się jaka tajna sekta nie przykładala. Nieszczęściem tak się dzieje. Gdyby *Karbonarowie* w samym tylko *Neapolu* działali, z tego względu, nie byłoby żadnej przyczyny do wdawania się innego jakiego mocarstwa, lecz sami walczyłby z własnym swoim rządem. Nie podlega jednak wątpliwości, iż zamiary *Karbonarów* są rozciąglejsze, iż to nie jest sekta jedynie neapolitańska, ale *Włoska*, której tajemne sprężyny i zasady dochodzą do Szwajcaryi, i która myśli o obaleniu wszystkich dawnych urzędów. Zmieniają się więc okoliczności, i od wielkości złego zależy, ile inne mocarstwa mają prawo użycia środków dla własnego bezpieczeństwa. Rząd tutejszy nie wydaje wyroku względem postępowania *Karbonarów*, u-

sprawiedliwiającego wdawanie się Austrii; lecz nie może też powiedzieć, iż Austria tego czynić nie powinna. Nie przzerwano wreszcie dyplomatycznych związków między Anglią i królestwem neapolitańskiem. Pan *William A'Court* sprawuje urząd posła naszego przy dworze neapolitańskim, a Hrabia *Ludolph* bawi tu jako poseł neapolitański. Oba posłowie podali sobie niedawno w imieniu rządów swoich noty względem dotychczasowych wypadków. Powtarzam nakoniec, iż po zaszłej odmianie w stosunkach między Neapolem i Sycylią, poseł nasz żadnych nowych przepisów postępowania nie odebrał. Gani żonny Hrabia, iż Król neapolitański wsiadł na okręt angielski; odpowiadam, iż rząd tutejszy woale do tego nie należał, a wstydzilibym się, gdyby Monarcha, dawny i wierny sprzymierzeniec Anglii, prosił o pozwolenie użycia okrętu angielskiego, a tego mu odmówiono. Szanowny ten Król pragnie szczęśliwości i dobra swojego ludu. Bardzoby się źle wydało, gdyby mu nie obmyślono wszelkiej, ile możności, wygody. Wielce obowiązani jesteśmy Panu *A'Court*, za to, iż w każdym razie, czy ma przepisy lub nie ma, tak postępuje, iż na podziękowanie rządu zasługuje. Porównywa żonny Hrabia królestwo neapolitańskie z Hiszpanią; lecz wielka zachodzi różnica między wypadkami w obu tych krajach. Hiszpania była samą sobie zostawioną, kiedy ciemiężyciela oyczyzny swojej wypędzali; musiała niejako ustanowić sobie rząd; trafiła na zły, co zapewne wraz ze mną inni członkowie tej izby przyznają. Lecz nie wchodząc, czyli rząd jest dobry lub zły, dosyć, iż go prawa władza ustanowiła, a wola całego narodu hiszpańskiego przyjęła. Przyjemnem zapewne będzie oświadczenie moje, iż poseł nasz przy dworze hiszpańskim, spotkawszy w *Walencji* Króla jadącego do *Madrytu*, radził mu przyjąć konstytucyą z pewnemi odmianami. Inaczej sobie jednak Monarcha ten postąpił; zwołał stany, chcąc wspólnie z niemi naradzać się o konstytucyi. Taki był stan rzeczy w Hiszpanii; zobaczmy różnicę jego względem *Neapolu*. Czyliż w Hiszpanii są towarzystwa, któreby do innych krajów sięgały? Czyliż odmiana rzeczy w Hiszpanii ma co takiego, dla czego by jej charakteru czynności narodowej odmówić można? Nie ma więc powodu, któryby skłaniał obce mocarstwa do wdawania się w jej interessa. Każdy, kto tylko tchnie ludzkością, patrzy z pogardą na postępowanie *Neapolu* względem Sycylii. Żonny Hrabia zapomniał przytoczyć prawdziwych szczegółów; nie powiedział, jakim sposobem Król neapolitański odzyskał kraj swoje. Dopomogły mu zwycięstwa innych mocarstw; wojsko austriackie przywróciło go na tron; oba dwory zawarły wtedy z sobą traktat; zgodzono się, aby wojsko austriackie stało pewny czas w kraju neapolitańskim. Słusznie zatem należy oddać sprawiedliwość rządowi austriackiemu, iż wojsko swoje jeszcze przed upłynieniem tego czasu wyprowadził.

Lord *Holland* poparł wniosek Hrabiego *Grey*, i nie tylko wątpił o bezstronności Lorda *Liverpool*, lecz nawet z niej szydził, opowiadając rozmaite anegdoty. Uczynił między innemi zapytanie: dla czego Lord *Castlereagh* w okolniku swoim wdał się w rozprawę z Cesarzem austriackim? Wiadomo (rzekł) iż Monarcha ten nie lubi rozpraw. Rozwodził się daley Lord *Holland* nad rewolucyami hiszpańską i neapolitańską; twierdził, iż wszystkie podobne polityczne odmiany

pochoǳą z tajnych towarzystw; mocno nakoniec powstał przeciwko zagranicznym Monarchom. Hrabia *Harrowby* przywołał go do porządku za ułhienie winnego uszanowania dla Monarchów, którzy w związkach przyjaźni z krajem naszym zostają. Odpowiedział na to Lord *Holland*, iż dotąd żadnemu parowi angielskiemu nie zabraniać mówić w parlamencie o postępowaniu i charakterze obcych Mocarzy. Bez kreskowania nakoniec odrzucono wniosek Hrabiego *Grey* względem złożenia żądanych papierów.

S z w e c y a.

Dnia 1go lutego Hrabia *Sandels* namiestnik królewski w Norwegii zagał w Chrystyanii imieniem Króla Szwedzko-norweskiego trzeci, od połączenia dwóch tych krajów pod jedno berło, seym norweskimi następującą mową:

Reprezentanci narodu!

„Sześć lat upłynęło, jak Król wasz przyjął umowę stanu, która was zjednoczyła z narodem, od tych samych, jak wy, naddziadów pochodzącym, a która zapewniła wam wolność, i w rękach ludów niepodległych was postawiła. Sprawa, która o stanie królestwa zdana będzie, da wam sposobność sadzenia o korzyściach waszego obecnego stanu. Żaden w świecie naród nie okupił praw i rękami konstytucyjnej mniejszemi ofiarami, jak naród norweskimi. Lecz, ażebyśmy utrzymali te drogie Opatrzności skarby, pomniemy, iż żaden lud nie jest godzien być wolnym, tylko ten który jest zdolny być wolnym pod prawami. Nie zapominamy nigdy, iż rozmaite narody walczyły długi czas przeciw despotyzmowi i domowej wojnie; inne narody, po wytrzymaniu wszelkich zaburzeń, uyrwały się dla powszechnego dobra zniewolonymi ograniczyć i umiarkować prawa, których stał się nadużywał. Przy roztrząsaniu wszystkich środków administracyjnych, przedsięwziętych od ostatniego seymu 1818 roku, przekonacie się o oycowskiej pieczołowitości rządu waszego, i o nienastanniej czynności, z którą szczęśliwości waszej strzeże. Wiele jeszcze zaiste pozostaje do uczynienia. Kiegi prawa cywilnego i karzącego nie jest jeszcze uchwalona; równowaga i należyta stopniowość gałęzi władzy nie jest jeszcze wyraźnie oznaczona; wszakże zastrzeżenie moje we wszystkich rzeczach, wymagających pośriednictwa mojego, powinno wam być najdoteczniejszą rękoią. Budżet i zaspakajający obraz przychodów królestwa objaśnia was dokładniej względem waszych źródeł zasilkowych, i wskażą wam środki, jakie najstosowniejsze będą do dopełnienia obowiązków narodowych. Obrachunek z rządem duńskim względem norweskiego długu narodowego ukończony. Opatrzność pobłogosławiła nas obfitości płodami. Prędkie ulepszenie naszej ekonomiki krajowej zabezpieczy nas, ufam, przeciw nieprzewidzianym wypadkom przyszłości. Rolnictwo, rękodzieła i rzemiosła, oto są wielkie źródła publicznej pomyślności, źródła, które dla ludu przestającego na swoim i pracowitego, nigdy nie wysychają. Handel norweskimi doznaje trudności, jakie we wszystkich częściach świata widzimy. Ufamy, iż się rzeczy naprawią, a tymczasem zaradzamy tej niedogodności pracą, oszczędnością i roztropnością. Stosunki pokoju i dobrego porozumienia między obudwoma państwami skandynawskiego półwyspu i oboimi królestwami, trwają w nayprzyjaźniejszym sposobie. Król wasz starać się nieprzestanie będzie o utrzymanie potrzebną gwarancji

dla państw drugiego rzędu, która jest duszą spokojności ludów. Wola jego nie będzie nigdy inna, tylko wola prawa; a sława jego nieoddzielna jest od waszej wolności.”

Na tę mowę uchwalił seym adres do Króla,

T u r c y a.

Czytamy z *Petersburga* pod 22 lutego: „Temi dniami otrzymano tu z *Bukaresztu* pod 24 stycznia r. t. wiadomość następującą: „Hospodar Wołoski, Xiążę *Alexander Suzzo*, po chorobie, więcey 45ciu dni trwającej, umarł w nocy z 18go na 19ty t. m. D. 19 o godzinie 3ciey z południa odprawił się pogrzeb jego ciała z całą pompą, od dawnych czasów w takich zdarzeniach zachowywaną. Całe duchowieństwo w *Bukarescie* znajdujące się, bojarowie pierwszego stopnia, oraz urzędnicy cywilni i woyskowi i służący z chorągiewami, bronią, ze wszystkimi znamionami xiążęcey dostojności, z muzyką narodową i europejską, zaprowadzili ciało zmarłego do cerkwi ś. *Spirydona*. Po nim została małżonka, Xiężna, pełna cnót i przymiotami wysokiej dobroczynności przyozdobiona. Przywiązanie jej do męża tak było wielkie, iż przez czas choroby nigdy jego nie odstępowała: nadzwyczajnie siebie tém ozuwaniem wycieńczyła, i ka powszechnemu zasmuceniu, sama zachorowała.

Podług listów z *Korfu* dnia stycznia, obrócieli mieli *Suliotowie* (*) broń przeciw woysku W. Sultana, a na korzyść Alego Baszy, i tak dalece poduszczyli do powstania okolice wioski, że zebrali korpus 3,000 ludzi, osadzili drogę idącą z *St. Demetrio* (miejsca odległego półtorej mili od *Janiny*), do *Arta*, opanowali 200 wielbłądów jucznych z prochem, kulmi działowymi i żywnością, przeznaczoną z *Prevesa* do *Arty* dla woyska tureckiego, rozłożonego na równinach pod *Janiną*, a wszyscy ludzie zasłaniający tę dostawę pozabijani. Ali Basza oddadł miał w zakład *Suliotom* jednego z swoich synów, którego miał przy sobie w twierdzy, wraz z innymi dwiema znacznymi osobami; on zaś dał mu dla wzajemnego zaręczenia 8 najznakomitszych zpomiedzy siebie. Jest mniemanie, że i inni naczelnicy *Greków* i część *Zamidów* są w porozumieniu z Ali Baszą. Oprócz tego, wspiera Alego 8000 *Tosidów* (mieszkańców prowincji graniczącej z miastem *Tepelini*, miejscem urodzenia Alego). Już od dni 50 wypowiedzieli oni posłuszeństwo W. Porcie. Ci sprzymierzeńcy Alego przerznieć zupełnie drogę idącą z *Mezzowo*. Jeżeli się to potwierdzi, wię woysku tureckiemu, oblegającemu *Janinę*, odcięta będzie żywność. W takowym przypadku, nie możnaby wydziwić się dożyć odmianie szczęścia, albowiem przez usiłowanie swoich dawnych przyjaciół uszedłby Ali jak najgorszego położenia.

Piszą z *Raguzy*, iż zebrał się korpus *Arnautów*, do którego przyłączyło się wiele zbiegów z woyska tureckiego, a przebiega i pustoszy *Albanią* w imieniu Alego Baszy *Janiny*.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 1 marca: rubel srebrny, 3 ruble kopiejek 88½; czerwony złoty nowy rubli 11 kopiejek 77; stary rubli 11 kopiejek 58; imperyal rubli 37, 77½ kopiejek.

(*) *Suliotowie*, lud nieliczny lecz waleczny, mający około 3,000 dusz w *Albanii*, zajmując 19 wsi w niedostępnych górach ku północy od zatoki *Arta*.

Wilno dnia 4 Marca 1821 roku v. s.

P o z e w.

1. Alexander Pierwszy z Bożej łaski Imperator i samowładca wszech Rosyji etc. etc. etc.

Urodzonym szlacheckiej siewiernikowej Annie wprzód Tieleżnikowej a teraz nadwornej siewiernikowej Szaminoy, aktualnemu szlacheckiemu siewier. i kawalerowi Dierabinu, generał majorowi i kawalerowi Alexiejowi Kopjewu, generał majorowi i kawalerowi Sierhiejowi Niepiejcyu, półkownikowi i kawalerowi Jerenhrosowi, nadworn. siewier. i kawalerowi Janowi Rogińskiemu, kolles. assessorowi i kawalerowi Dmitriju Horainowu, nadworn. siewier. i kawalerowi Istensztralu, 9 klas. Wasiliju Ławrowu, nadworn. siewier. i kawalerowi Reno, nadworn. siewier. Sańkowskiemu, nadworn. siewier. i kawalerowi Masalskiemu, porucznika Jana Hardynina sukcesorom, gubernskiemu sekretarzowi Zieziulinowi, Dmitriju Pawlinowskiemu, komercyi siewier. Abramowi Pertcowi, Sanktpetersburskim kupcom, Jehormanowi, Czjrkowu, Hiasu, i Pillo, mohilewskiemu kup. Orliku Łurje, sanktpetersburskim krawcom, Kralu, Wenhiercu, Hrybanowu, i Saltykowu, połock. mieszczan. Leybie Mosarskiemu, wielikoluckiemu kupcowi, Abramowi Sazonowu; w St. Petersburgu i w różnych miejscach mieszkającym pozew przed Sąd Ziem. Ptu Newelskiego gubernii Witebskiej na sądownictwo następne s. trojeckie z instancyi Ur. Alexandra Woynowego generał lejtnanta i wielu orderow kawalera wyniesiony. Mieniać i odwołując się do wszelkich sobie służących dowodów na sądzie złożyć się mających, jako też w roku przeszłym 1820 xbra 9 dnia przed sądem Gł. Cywilnego Depart. w imieniu żalującego się uczynionego oświadczenia a w szczególności oto: iż to żalujący w spadku sukcesyi po w Bogu zeszytych Janie głównie komenderującym armiją i wielu orderow kawalerze oycu, Grzegorzowi porucz. gwardyji i kawalerze synie Michelsonach i Baronessie Rozen dostawszy dobra Iwanowa, z 5ciu folwarkami, przynależnościami i attynencyami w guber. Witebskiej w Pcie Newelskim leżące, a przez s. p. Grzegorza Michelsona po zeyściu oycy swego ciężarami tak skarbowymi jako też i partukularnymi realnymi, a w większej części nielegalnie nastalymi obciążone, a naostatek przy ostatnich dniach życia już nie przytomnie działającego, nieprawym testamentem darami i donacjami przez różne osoby wystarannymi obciążone. Nieopatrując innego środka nabycia spokojności tak w uiszczeniu się realnym kredytorom, jako też w rozprawieniu się jednoczasowicie z kredytorami nielegalne nastanie dokumentow, skryptow, zapisow i różnego tytułu tranzaktow mającemi, a na tychże dobrach opierającemi się, przedsięwziął te dobra Iwanowo oddać pod Sąd exdywizyi wiecznej i w stosowność tego zamiaru, oświadczenie w Sądzie Gł. Cywil. Depart. Witebskiego w r. przeszłym 1820 xbra 9 d. uczynił, a w tej kolei idąc drogą prawa tak kredytorów i pretensorów różnego tytułu do tych dóbr dotykających się, jako też debitorów od których zeszyłym Michelsonom i Baronessie Rozen z różnego źródła rozmaite przychodzą nuleżności a żalującemu się w spadku dostate, również i z tymi, którzy tak pod życiem, jakoteż i po ustalym, Grzegorza Michelsona otaczając, różne rzeczy i mobilia pod różnymi tytułami i pozorami zajęli do

powrotu lub opłaty w masę dóbr pozywając wszystkich w ogóle i w szczególności przed Sąd Ziem. Ptu Newelskiego gubernii witebskiej na Sąd exdywizorski. Prosi nadewszystko utwierdzenia wszelkich dowodow sobie służących, z przeciwną zaś strony nielegalnie zdobytych na zeszyłym Grzegorzowi Michelsonie wszelkiego tytułu tranzaktow, a na tychże dobrach opartych rozpoznania i skassowania, do wypełnienia czego, Sądu Taxatorsko Exdywizorskiego przewodnictwem uczynionego wyż datą pomienionego w imieniu żalującego się, oświadczenia, mocą konst. 1726 i 1766 lat, ze wszystkimi tak stawającymi jako też i niestawającymi kredytorami i pretensorami, jakoteż debitorami tudzież bądź z jakiego źródła, hasła, względu i pozorów jakimkolwiek związek i stosunek tak do pomnożenia masy dóbr po Michelsonowskich lub też i z onej zyskiwać bądź jakiej rzeczy usiłującymi przeznaczenia, i takż sądowi zwyczajnych i koniecznych prawa potrzebnych reguł i prawideł przepisania z oznaczeniem na zjad tego sądu pełnego i naykrótszego terminu, bliższym żalującego się do dowodu i odwołu uznania, expensow prawnych powrotu sądenia i tego wszystkiego decydowania co czasu sprawy dowiedziono będzie, salwa żaloby meliorationę. Pisan roku 1821 miesiąca februaryi dnia.

Roku 1821 miesiąca februaryi 1 dnia. Wożny Ptu Newelskiego niżej na podpis wyrażony świadcę, iż tę kopię zgodną z autentykiem w sprawie JW. JPana Alexandra Woynowego generał lejtnanta i kawalera wielu orderow dla zawiadomienia wszystkich kredytorów, pretensorów i debitorów w różnych miejscach mieszkających do Gazet Kur. Lit. dla opublikowania przez pocztę Newelską podałem i o terminie rozprawy przed Sądem tymże pozewem zawiadomilem. Podpis na autentyku takowy wożny Powiatu Newelskiego Wincenty Bernacki.

O ś w i a d c z e n i e.

2. Roku 1821 miesiąca februaryi 16 dnia. Przed Sądem Ziem. Ptu Nowogródzkiego i całą publicznością niżej własnoręcznie podpisany przeciwko W.W. Adamowi Bernardowi i Annie z Wołodkowiczów Obuchowiczom Sestwu Ziem. Mozyrskiemu oświadczenie wspólnie z manifestem w następnej treści zapisuję. Gdy w krótkim czasie po wyściu z nieletności dla składu interesow wydalic się za granicę byłem przymuszony, nadstreczył się obżalowany Obuchowicz z żądaniem, iżbym dobra moje dziedziczne Sienna, Kupisk i Borysow zwaną drogą sukcesyi po oycu na mnie spadłe w rządy i doczesne władanie do powrotu zza granicy jemu zostawił, najmocniej mnie ureczył, iż intraty tych dóbr w części na spłatę dość niewielkich moich długow a w części na moje potrzeby poświęconemi i dostarczaniem będą. Jakoż zagnalony prosbami i uwiedziony przyrzeczeniami też dobrą moje Siennę, Kupisk i Borysow z różnymi attynencyami, z kosztownymi mobiliami, ruchomością i sprzętami, z żywiołami, z całym archiwum w rządy doczesny obżal. Obuchowiczowi zawierzywszy za granicę udałem się. Ohajwszy obżal. Obuchowicz moją fortunę niemyślał bynajmniej (jak się później odkryło) o zaspokojeniu długow moich czwartey części teyże fortuny nieobciążających ani o dosyłaniu intrat na osobiste potrzeby moje, lecz wszelkich dokładał usilności i snuł plany, żeby obcej fortuny kilkaset włok żyźney ziemi i blisko trzeczset zamożnych rolników w sobie zawierającej we wszelkie wygody opatrzoney stać się panem i wła-

ścoicielem, niebytność w kraju moja i zdarzona w owym czasie rewolucya torowały do zaboru majątku mojego drogę, którą obzał. Obuchowicz współ ze swoją żoną, a moją siostrą bez wstępu z naruszeniem praw i sprawiedliwości i z uchybieniem wierze publicznej postępowali, i tak dokonywając naganny plan pozbawienia mnie z fortuny mimo wiedzę, fortunę moją pod taxę i exdywizyą oddali. Plenipotent dla mnie niejakiegoś sami przysposobiwszy dogodnie sobie remissy jakby pod moją stannością zyskiwali, a mając staraniem własnym wybrany sąd exdywizorski administratorem dóbr moich, tenże obzał. Obuchowicz stał się, intraty z widzialną krzywdą i kredytorów i moją obrać, przez lat góro ośm żyzną fortuną moją pod tytułem administracyi urządzając ogromne kapitały zebrał i z nich rachunku nie zdał, w kolei gdy po upłynieniu lat ośm administracyi sąd exdywizorski z osob obzał: Obuchowiczom dobrze znanych złożony, dzieło exdywizyi w dobrach moich rozpoczął, wystarali się obzał. że tenże sąd z naruszeniem praw i sprawiedliwości summe zł. 90,018 za posag dla obżalowanej przeznaczył wówczas kiedy temuż sądowi nie było tajnym, że obzał. Obuchowiczowa testamentem przez zesłego Józefa Wołodkowicza oycy swojego summe zł. 43,600 na posag sobie przeznaczoną, u Chrapowickiego na obligu będącą, sama z procentami w roku 1789 odebrała i tegoż Chrapowickiego zakwietowała, w czasie teyto exdywizyi ginęły autentyki praw zastawnych, arędownych, inwentarza urzędowego podawczego rejestra i rachunki administracyjne. a zjawiały się w miejscu autentyków ekstrakta, widymusy i kopie takie jakich plan na zagarnienie własności mojej osnuty wymagał i tak kilka dniami przed exdywizyą zginął autentyk prawa zastawnego na Zabielewiczę przez JW. Michała Masalskiego zesłemu Józefowi Wołodkowiczowi w summie zł. 55,120 danego a zjawił się niejakis ekstrakt, brzmieniem którego niewolnie aktorstwo summy zastawnej z wyroku sądu exdywizorskiego straciłem, w kolei znikło prawo arędowne na Kupisk i Borysow Strowskim służące a później obzał. Obuchowiczom przez tychże Strowskich przelane, a zjawilo się prawo w miejscu arędownego zastawne, w krótcie zatracilo się toż prawo z excerptem a urodził się widymus prawa niejakiegoś zastawnego, przewodnią jakowego widymusu obzał. Obuchowicz przez sąd exdywizorski zastawnikiem Kupiska, i Borysowa ogłoszony dzierżał przez czas niemały te majątki w summie zł. 37,000, był wolny od kalkulacyi wówczas kiedy intrata z tych majątkow jako go dymow włóciarskich zawierających, jednoroczna przewyższała summe zł. 37,000 niewłaściwie za zastawną przez sąd exdywizorski uznaną, następnie zginął inwentarz urzędowie przez sąd zjazdowy exdywizorski przy podaniu obżalowanemu administracyi sporządzony a zjawiła się kopia jakiegoś inwentarza z której sąd exdywizorski całości funduszu administracyi zawierzonego dośledzał i nakoniec w archiwum obzał. Obuchowicza zatracili się rejestra, rachunki i notacye administratorskie, powodem czego lubo dowodnie kredytorowie okazywali że obzał. Obuchowicz zamożną i we wszystko obfitującą z trzechset blisko dymow złożoną fortunę przez lat ośm w administracyi dzierżąc i awantazownie sposobem splawu ogromne krescencye corocznie w Krolewcu sprzedawał, a stąd z zebranych intrat 1,327,000 zł. złożyć na rzecz masy kredalnej powinien, jednak sąd exdywizorski stosownie do życzeń obzał. Obuchowicza postępując tego dowodzenia w uwagę niewziął i dla Obuchowicza gołosłownie donoszącego że z własnych pieniędzy na potrzebę administracyi zł. 574 prócz poświęconych na ten cel intrat jakby depansował, też jeszcze zł. 574 zreknoskował i że jakby żadnych intrat administracya nieukryła poświadczył, lecz nie na tym koniec niesprawiedliwości, wiedzieć potrzeba że mój oyciec Józef Wołodkowicz miał dwie żony Chreptowiczównę i Buchowieckę z bogatych wzięte domow, po których biorąc dobra znaczne otrzymał i kosztowną w złocie, srebrze, kleynotach wyprawę i ruchomość. Gdy więc przyszło te to wyprawy i ruchomość zebrać i ocenić

sąd uchyliwszy dowody pisma i probacye kredytorów wielość onych okazujących, do examinu Czemierysia służyć obzał. Obuchowiczow wezwał i na mocy, jego wyznań zopiniował wielość tey to ruchomości i wyprawy i zł. 200 tylko otaxował, a wreszcie całą wyprawę obzał. Obuchowiczowey oddał, nie jestże tu widzialna parcwalność i krzywda moja, niech tu bezstronny sędzi. Prócz czego nawniesprawiedliwie nabył obzał. Obuchowicz pretenzysze za przelewami na 311,473 zł., bowiem z tych jedne zaspokojone były i dowody o tém zapewniające w archiwum Sienińskim znajdowały się, a drugie same z siebie były nierzetelne, ta zaś summa 311,473 zł. dla tego tylko zreknoskowaną została że ją przymosił Obuchowicz, któremu wszelkie nadużycia tolerowanemi były i tym podobne wieloliczne sąd exdywizorski dopełniając tak we względzie zbierania masy kredalney trutynowania pretenzysy i dawania lokat błędy i uchybienia urzędowaniu swojemu niewolne dokonał, dzieło sposobem niepraktykowanym, a z rodzaju swego nawniesprawiedliwsze. Nie mogłem wszystkich dotykalnie wykazać w tém oświadczeniu nadużyciow sądu exdywizorskiego i obzał. Obuchowiczow, bowiem dekret sądu exdywizorskiego Sienińskiego w aktach subseliow Nowogródz. zlokowanym nie jest, a obzał. Obuchowiczowie potrzebnym mnie papierow zakommunikować niechcieli, te zaś acz w części odkryte z dowodow pod ręką moją będących wyjęte nadużycia i postępowania obzał. Obuchowiczow, aż nadto są zdolnemi przekonać publiczność, że nawniewinnicy i nawniesprawiedliwiecy z majątku po rodzicach na mnie spadłego wyznuty zostałem i że realni wierzyciele moi niesłusznie skrzywdzonymi byli, od roku 1815 czyli od czasu wyyscia mojego z niewoli i przybycia w te strony uwodziłem się nadzieją, że może obzał. Obuchowiczowie przystąpią do układow i powrócić zechcą sposobem wzajemnego porozumienia się, fortunę z naruszeniem ustaw krajowych i samey sprawiedliwości mnie niewolnie odjętą, lecz z dzisiejszego postępowania obzał. z boleścią przekonałem się że oczekiwanie moje są prózne i że iść niemiałą drogą processu potrzeba, wyzwszy mnie obzał. ze wszelkiego majątku i sposobu do życia niezaniebali targnąć się na moją opinią na którą idąc drogą cnoty i honoru w wojennym zawodzie przez cały mój wiek pracowałem, w processie imieniem syna mojego młodszego Henryka Wołodkowicza w życiu będącego z obzał. ustanowionym i już pomimo wybiegi obzał. ukończonym niezaniebali dowodzić że jestem nieosiadły, a tym samym do spełnienia opieki nad synem, jakby niewładnym. Wypadałoż Obuchowiczom wyzwszy z majątkow ziemnych i one niewolnie i bezprawnie zagarnawszy takie to młotać przeciwko mnie oycowi naysrośliwiecy nad synem spełniającemu opiekę obelgi, moje święte zamiary pomawiające i przeciwko oycowi który własney pensyi wojskowej dla wychowania syna odstąpił, niesprawiedliwość i złe postępowania szwagra współ z siostrą do najwyższego stopnia mnie zazałiły, nadziei ukończenia ugody interesu mojego pozbawiły, przez niniejsze więc oświadczenie przed Sądem Ziem. Ptu Nowogródz. i całą publicznością zapowiadam, że o podniesienie exdywizyi Sienińskiej pod niewiadomość moją z naruszeniem praw i słusności w roku 1799 in decembri ukończoney i w tym porządku o znikczemnienie wszelkich kondyktowych dekretow pod przybraną niewolnie pod niewiadomość stannością jakby moją bez wydania przez zemnie plenipotencyi nastalych, o powrót własności moiej niesprawiedliwie odjętej o rozciągnięcie kar na obżalowanych Obuchowiczach za wszelkie nadużycia w miejscu właściwym działać będę. — Ostrzegam też wszystkich interessowanych izby nikt w żadne umowy i układy o dobra Sienne, Kupisk i Borysów z obżalowanymi Obuchowiczami nie wchodził, gdyż te dobra będąc własnością moją do mnie zwrócić się muszą i oto czynić wkrótce prawem niezaniebdam, a iesliby potrzeba była o przybliżenie sobie sprawiedliwości do Naylaskawiey panującego nam Monarchy wzorem wielu ukrzywdzonych do tronu idących udam się, a nadto daję wiedzieć że pretenzysze moje realne

do obżał. Obuchowiczów odnoszące się górą dwa miliony wynoszą i że dla wyprobowania realności onych różne osoby tak interessami obżałowanych trudniące się jako i o nadużyciach przez obżałowanych dokonanych wiedzących tam gdzie należeć będzie powołać, nim więc przez ustanowić się mający proces, wszystkie błędy i krzywdy przez sąd exdywizorski i przez W.W. Obuchowiczów w różnym względzie i w różnych obiektach dokonane wyjaśnić, tymczasowie to oświadczenie cząstkowie, tylko, też, błędy, wykazujące zapisując, obżęga obżał. Obuchowiczów naysolenniej manifestując i takowe oświadczenie własnej ręki podpisem umacniam. Jan Wołodkiewicz b. Generał wojsk francuskich.

Roku 1821, mca februaryi 16 d. na sądach Jego Imperatorskiej Mości Ziemi. Ptu Nowogrodzkiego stanawszy obecnie JW. Jan Wołodkiewicz Generał wojsk francuskich niniejsze oświadczenie do akt podał. Przyjeśliśmy Karol Wereszczaka Sędzia Ziemi. Nowogrodzki. Xawery Mitarnowski Sędzia Ziemi. Now. Felicyan Siemiradzki Pisarz Ziemi. Nowogr. Regent Płońki.

Roku 1821 lutego 17 dnia, takowe oświadczenie można umieścić w gazecie Kur. Lit. świadcząc. Józef Benedykt Płński Ziemi. Nowogrodzki aktowy Regent.

Tygodnik Wileński.

1. Dnia 15 lutego 1821 r. wyszedł N. 3, Tygodnika wileńskiego, w którym są następujące materje: *Historja trzydziestoczoletniej niewoli w Afryce Piotra Diumonta*; napisana na jego żądanie przez J. S. Quesne. Tłum. z francuz. p. A. Zolkowskiego—*Allegorya przez Kabrelis*—*Allegorya: Wąż w nowej skórze*; przez tegoż—*Wiadomość o dziele: Okolice Krakowa*; Poemat przez F. Wętykowa—*Kubiety, ich stan, i wpływ na społeczność w różnych starożytnych i nowożytnych naradach*—*Zale mieszkańca niezaludnionej wyspy, którego towarzysz umarł, z niemieckiego p. Andrzeja Klimaszewskiego*—*Starada*

Dnia 28 lutego wyszedł N. 4, tegoż pisma, w którym są następujące materje: *Bolesław i Julia, powieść (dokończenie)*—*Historja mody. Perty*, z francuzkiego, p. M. Olszewskiego.—*Władza Poety: Oda P. Desorgues, przekład I. nacego Szydłowskiego*—*Bayka: Oracz i Węły*—*Mody paryzkie*. Przy tym numerze jest rycina kolorowana.

PRENUMERATA.

1. Prenumerata na dzieło J. Pana Zygra w Rydze, sposob zachowania budowl i włościńskich od rozszerzenia pożaru podług ogłoszonego w N. 20 Kurjera Lit. propektu, przyymuje się w Wilnie w magazynie JP. Józefa Kopscha.

Przedaż folwarku.

1. Przedaż się na wieczność za pomierną cenę folwark Goza dziesięć osad mający, z zabudowaniem dwornym nad rzeką Gozianką, o 7½ mil od Wilna na trakcie połockim położony, obemający wlok 20, w którym cztery lasu opałowego. Prócz tego 6 dymów na dożywociu JW. Platerowej w Pcie wilkomirskim położonych, więcej 200 rubli sr. czynszu przynoszących są razem do wybycia; życzący je nabydź uda się do W. T. Hrehorowicza w Wilnie w domu JW. Wańkowiczówien mającego kwaterę, albo w Mińsku do W. Stankiewiczowej w jej domu na zaułku za bernardynami.

Przedaż.

1. Rząd gubernialny Litewsko-Wileński ogłasza: iż za niezgłoszeniem się właściciela 28 kamieni, uznanych przez tutejszych jubilerów za ra-

utany czyli rozety, i lulki pieńkowe, które zostały odebrane przez podejrzenie od cyrulika Morawskiego, po ucieczce jego uznano za skradzione; takowe kamienie i lulka, oznaczona z publicznego targu na przedaż; zatem życzący je nabydź, zechcą przybydź do tego gubernialnego Rządu na terminy: pierwszy dnia 3, drugi 6, a trzeci ostateczny 10 następującego mca junii. Dnia 28 lutego 1821 roku. Assesor Iskrzycki.

Przedaż instrumentów

3. Przysłano do tutejszego miasta, Wilna w komis W. Siwickiemu dyrektorowi muzyki, prawdziwe Wiedeńskie dente muzyczne instrumenta, jako to, Klarineti różnego rodzaju, Arfinety, Fagoty, Bas horny, Trombony, różnego tonu z dziórami Tronby, Flattrawerse futrowane blachą, Czakany, Pettit klarineti, i do różnego tonu Picoli, Fluti muzyczne początkowe do wszystkich tonów Trombki, Fagotne i Kontrfagotne stroiki, Kontrfagoty, Strony, prawdziwe włoskie buntami, lub akordami, akordy czyli całe nawiązanie na gitarę hiszpańską, lub angielską, lub akordy na Violinczel. Kto sobie życzyliby nabyć sztukami lub parami z wysz wymienionych towarów, może się udać do W. Siwickiego, kwatrującego na Sułocz ulicy w domu Jelskiego pod N. 29.

Uwiedomienie.

3. W drukarni Cesarskiego wileńskiego uniwersytetu w Wilnie, wydał dwa postępnie Tomy Statystyki Gubernii Podolskiej, ze wszystkimi szczegółami, tablicami, mappami i różnemi widokami jakie od obywateli nadesłane będą. Spodziewa się wydawca, że obywatele takowych widoków przysyłki śpieszyć będą i dla dzieła ozdoby, i dla własnej przyjemności. Pierwszy tom już wyszedł, prenumerujący nań, (którzyby jeszcze prenumeraty swojej nie odebrali) raczą go wraz z atlasem odebrać u kogo prenumerowali. Prenumerata na drugie dwa tomy, wynosi rubli srebrnych dziesięć, i kończy się w miesiącu czerwcu roku bieżącego. Nikomu zapewne nie będzie się zdawać nadcenną, zważywszy, że całe dzieło najmniej 34,000 złotych kosztować będzie. W ostatnim tomie do atlasu przyłączony zostanie nowy widok Kamieńca z przedmieściami, z strony najozdobniejszej zdjęty i oraz mappa ogólna Gubernii Podolskiej, robiona podług życzenia i szanownej rady JW. Jana Sniadeckiego, uniwersytetu wileńskiego miejscowego Astronoma, oraz tegoż uniwersytetu i wielu innych europejskich członka. Prócz przedmiotów tyczących się statystyki wydawca umieści w wydać się mające tomy Historję Żydów, od momentu ich zasiedlenia na Podolu aż po czas dzisiejszy, z rzutem oka na ogólnie postępnem lat zwiększoną onych ludność, z uwagami w tej okoliczności co do przewagi ze zwyczaj rzeczonego względu, tak w handlu jako i w innych stosunkach. Niemniej historję Ormian w szczegóły usposobioną jako najwięcej na Podolu zamieszkałych. Życzący sobie prenumerować na całe dzieło, zaplącą rubli srebrnych szesnaście. Exemplary dla kosztów wielkich a niepewnego takowych zwrotu, nie będzie więcej drukowanych nad liczbę prenumeratorów.

Przyymują łaskawie prenumeratę.

JW. Borgiasz Mackiewicz, Biskup Kamieniecki i kawaler.

JW. Stanisław Pawłowski, Gubernator i kawaler.

JW. z Choloniewskich Grocholska.

JW. z Orłowskich Komarowa.

JW. z Olizarów Przezdziecka.

JW. z Starzyńskich Boguszowa.

JW. z Zurowskich Wistocka.

JW. z Koziobrodzkich Swieykowska.

JW. z Krasickich Swieykowska.

JW. z Brzożowskich Łączynska.

JW. z Szolajskich Mostzeńska.

Tudzież przyymują prenumeratę JWW. Marzałkowie powiatowi Gubernii podolskiej. Z innych Gubernii mający chęć prenumerowania, raczą się zgłosić listownie do samego wydawcy mieszkającego

go w Kamieńcu. Dan w Kamieńcu Podolskim dnia 1 lutego 1821 roku.

X. Wawrzyniec Marczyński Proboszcz Czarnokoziniecki.

3. Niżej podpisany chwieszcza powszechność: iż wedle rezolucyi Magistratu Wileń. 1821 r. februaryi 24 dnia nastaley, pozostała po zbiegłym Pietrze Szostaku szewcu, a przez Policją tuteyszą opisana ruchomość, w dniu pierwszym nadchodzącego miesiąca marca terażniejszego roku z publicznego targu na Rotuszu Wileń. wyprzedana zostanie, i dla tego na takowy akt interesowanych zapraszam. 1821 roku februaryi 25 dnia.

Wincenty Grabowski R. M. W.

4. Podaje się do Publiczney wiadomości, iż niżej wyrażone osoby wyjeżdżają z tego miasta do Królestwa Polskiego, jeżeliby kto miał jakie do nich pretensye raczy się zgłosić nayożniej do 1 marca r. b. a mianowicie JP. Gautier z żoną i dziećmi Karolem i Ludwiką, Nenettą Alexandrem, Augustem Baptystą, z Siostrą Esemią Gautier, teściem Friderik Grunert z żoną Ludwi-

ką i dziećmi Friderikem Nanettą i Karolem, Karlica Regine Heldin Kucharką Karoline Gempkin, Kuczerami Tomasz Karo, Anton Mattai, Stefan Sergeis, Fridrich Remler i Tomasz Kressek. Tenże Pan Gautier ma do przedania Papugi za pomierną cenę sprzedają się w domu Wulfa na ulicy Tróckiej. pod N. 388. Pan Gautier ma honor uwiadomić szanowną Publiczność że w następnym poniedziałek da po raz ostatni reprezentacyą sztuk ekwilibrycznych.

Doniesienie.

z Szanowna i łaskawa Publiczności! niżej podpisana ma honor zawiadomić, że w następujący piątek dnia 4 marca 1821 roku na jej dochód, dany będzie na wielkim teatrze wokalny i instrumentalny Koncert, którego Szanowna i łaskawa Publiczność licznym zgromadzeniem zaszczyścić nieubliży. Szczegóły niektóre tego koncertu w tymże dniu przez afisze ogłoszonymi będą. Wileń 28 februaryi 1821 roku. Karolina Guterman.

Arendowna dzierżawa.

Z licytacyow odbytych w izbie Skarbowey Grodzieńskiej w terminach przez gazety ogłoszonych, ledwie kulka majątkow skarbowych wypuszczono w dzierżawę arendowną. Większa część onych została jeszcze do wypuszczenia — W rzedzie tych jest majątność Woyciechowszczyzna prawem zastawy, pod rozporządzenie skarbu przypadła, majątność tę izba skarbowa Grodzieńska stosownie do polecenia departamentu skarbowych własnościow, na nowo wystawuje do aredy z licytacyi. Termin na stawanie do niej przeznaczając w dniu 21 marca b. r. wzywa, aby w tym terminie zyczący otrzymać w dzierżawę arendowną tak tę majątność, jako też i inne, w Tabelli niżej dołączającej się wyszczególnione, stawic się raczyli w tej izbie skarbowey z kaukcyami dostatecznemi, przynajmniej dwuletniey intracie wyrównyującemi — Czas dzierżawy arendowney zakreśla się dwunastoletni. Wzajemne między skarbem a dzierżawcą warunki przy rozpoczęciu licytacyi będą oznaymione.

Tabella majątkow skarbowych w Gubernii Grodzieńskiej sytuowanych, które będąc wakującemi przeznaczają się do oddania z publiczney licytacyi w 12letnią arendowną possesya od dnia 12 kwietnia roku idącego.

Nazwiska Powiatów i majątków.	Folwarki.	Wsie.	Ilość		Ilość ziemi				roczna intrata srebrzem.	
			Dymow.	dusz męskich po ostatniej rewizyi.	Gruntu ornego i łąk.		Lasu i zarośli		rubli	kop.
					włok.	mor.	włok.	mor.		
w Powiecie Grodzieńskim.										
1 Folwark Woyciechowszczyzna.	1	102	295	38	1388	8	13274	3355	8	
2 Folwark Skomoroski z pięciu wsiami Skomoroski, Trochimy, Łapieniowce, Chojniany i Pohoriany tudzież 90 morgow łąki.	1	5	59	116	62	16	w tej ilości łąki.	892	20½	
3 Wjeś Wiszniowka	1	17	58	26	13		z łąkami	259	59½	
w Powiecie Lidzkim.										
4 Dzierżawa Likance.	—	—	—	—	4	—	1	—	9	—
5 Dzierżawa Uholniki	—	—	—	—	1	4½	—	—	13	20
w Powiecie Nowogródzkim.										
6 Dzierżawa Kucharzewszczyzna.	—	—	—	—	1	23½	las niewymierzony.	23	—	
7 Pustosż Lipniski	—	—	—	—	1	12½	1	20½	9	—
w Powiecie Słonimskim.										
8 Dzierżawa Ohodziewicze	—	—	—	—	5		z łąkami	113	25	
w Powiecie Kobryńskim.										
9 Starostwo Kalilskie	1	1	2	6	6	25	—	—	59	50
w Powiecie Wołkowyskim.										
10 Dzierżawa Męczeli	—	—	—	—	Ziemia niewymierzona na niej się wysiewa różnego zboża beczek 7½ i ukasza się siana wozów 6.				47	50

Antoni Krupowicz Assesor Izby Skarbowey Grodzień.
Józef Dobrzylewski pełniący czynność Sekretarza.
Registrant Mirny.

Wyjeżdżają za granicę.

3 Do Cesarstwa Austriackiego, Prus, i Saxonii, wileński mieszczanin starozakonny Abram Josielowicz Zakheim z przykaszykiem Prużań-

skiego i gildy kupca Beniamina Perszteyna Dawidem Beniaminiczem Kleynermanem i furmąmem Srolem Szmulo Hirszkowiczem Hetem na miesiąc 11.